Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка

Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського

Кафедра історії України, археології та краєзнавства

“**ЗАТВЕРДЖУЮ**”
Завідувач кафедри
_____ А.М. Острянко
(підпис) (прізвище та ініціали)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма 014 Середня освіта (Історія)

2020 – 2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум імені Т.Г.Шевченка»

Протокол № 1 від «01» вересня 2020 року.

Розробники: Рахно Олександр Якович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка.

Мова навчання – українська.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна програма «Вступ до спеціальності та методика самостійної роботи» розрахований на студентів закладів вищої освіти спеціальностей з урахуванням наявності у них базового рівня знань (середньої освіти), які навчаються за освітньо-кваліфікаційними програмами підготовки бакалавра. Він побудований згідно вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Вона є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми 014 «Середня освіта (Історія)». Дисципліна є продовженням наскрізного курсу «Історія України».

Навчальна програма «Вступ до спеціальнсті та методика самостійної роботи» паланується у 1-му семестрі і передбачає 20 лекційних годин, 10 практичних і 60 годин самостійної роботи. Формою підсумкового контролю якості знань, навичок, вмінь студентів є залік у І-му семестрі.

Вона має **на меті** дати можливість студентам зрозуміти сутність професії педагога-історика, організацію навчання у закладі вищої освіти, сутність, форми і структуру самостійної роботи. Це пропедевтичний курс, необхідний для усвідомлення важливості і багатогранної студентської творчої діяльності у контексті навчального процесу. Важливим завданням теоретичної частини курсу є формування бази для практичної діяльності студентів у вигляді самопідготовки до занять і написання творчих робіт.

Зміст лекційного матеріалу присвячений визначенню мети та змісту курсу, його загальних теоретичних положень і структури, завдань навчального процесу. Передусім здійснюється ознайомлення студентів з професією педагога-історика, з основами академічної доброчесності, організацією навчання в університеті згідно вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу, з лекційною і практичною формами занять. Водночас визначається місце і значущість самостійної роботи при підготовці як до практичних занять, блоку питань, що виноситься на самостійне опрацювання так і до лекцій. Основна увага приділяється формуванню практичних навичок у студентів щодо конспектування лекцій та правильного ведення записів при підготовці до семінарів.

Теоретичний курс спрямований також на формування у першокурсників уявлень про характер і зміст творчої самостійної роботи у вищій школі, розглядаються основні форми дослідницької діяльності студентів: написання рефератів, курсових і дипломних робіт. Передусім концентрується увага на принципах вибору теми дослідження, формування його мети і завдань. Важливим є з'ясування механізму відбору необхідних джерел і літератури для всебічного висвітлення обраної теми.

Практичні заняття мають на меті здобуття студентами навичок самостійної роботи по пошуку необхідних для навчання та наукової роботи матеріалів у бібліотеках, музеях та архівах. Значна увага приділяється формуванню умінь правильного конспектування джерел та літератури, підготовки доповідей, рефератів.

У процесі викладання матеріалу актуалізуються набуті знання, навички, вміння, життєвий досвід студентів.

В цілому вивчення курсу повинно допомогти студентам адаптуватися до нових умов і форм навчання, оволодіти культурою праці у вищому навчальному закладі, навчитися самостійно формувати професійні якості вчителя.

Мета та завдання:

- ознайомлення з основними завданнями, джерелами та літературою курсу «Вступ до спеціальності та Методика самостійної робот»;
- ознайомлення з професією педагога-історика, дисциплінами, які вони повинні опанувати;
- ознайомлення з організацією навчального процесу у вищій школі та основними формами аудиторних занять;
- закріплення та поглиблення, здобутих у середніх навчальних закладах знань з самостійної роботи;
- розвиток навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного процесу;
- оволодіння практичними навичками роботи з історичними джерелами і науковою літературою;
- вироблення уміння правильно оформляти методологічний і технічний інструментарій наукових досліджень;
- пробудження і розвиток інтересу до України, виховання любові та поваги до її культури, звичаїв, традицій, історичного минулого;
- вироблення наукового бачення суспільних явищ, подій, тенденцій минулого та сучасного;
- формування умінь критично аналізувати отриману з різних джерел інформацію, самостійно трактувати її, застосовувати набуті знання з історії для орієнтації в громадсько-політичному житті та оцінки суспільних явищ і подій;
- виховання національної і громадської свідомості, формування толерантного, неупередженого ставлення до інших народів, утвердження ідеалів гуманізму.

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

1. Вступ до спеціальності
2. Методика самостійної роботи

Обсяг дисципліни

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість годин:	90	90
- лекції	20	8
- практичні / семінарські	10	
- лабораторні		
- індивідуальні завдання		
- самостійна робота студента	60	82

Статус навчальної дисципліни: нормативна (обов’язкова)

Передумови для вивчення дисципліни Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності та методика самостійної роботи» пов'язана з наступними дисциплінами: «Історія та загальнотеоретичні основи педагогіки», курсами вітчизняної та світової історії.

Очікувані результати навчання і фахові компетентності), що формуються в процесі вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності та методика самостійної роботи»:

Загальні компетентності

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та приумножувати культурні цінності на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі загальних знань про природу і суспільство, зберігати баланс між професійним та особистим життям.

ЗК 03. Здатність активно вчитися впродовж життя й оволодівати інноваційними стратегіями навчання.

ЗК 07. Здатність спілкуватися державною мовою усно та письмово, доносити власну думку державною мовою усно та письмово.

Фахові компетентності

ФК 02. Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти українською мовою, формувати мовно-комунікативні уміння учнів.

ФК 09. Здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки. Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей.

ФК 10. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення, аналізу та синтезу інформації з різних джерел.

ФК 11. Здатність обґрунтовано визначати роль України в загальноєвропейських та світових культурних процесах.

Програмні результати навчання

ПРН 01. Уміння аналізувати й розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері професійної діяльності або навчання.

ПРН 02. Розуміння значення культури як форми людського існування, здатність цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва/

ПРН 09. Здатність продовжувати навчання упродовж життя і вдосконалювати здобуті під час навчання компетентності з високим рівнем автономності.

ПРН 11. Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.

Критерії оцінювання результатів навчання

а) робота на лекційному занятті	до 2 балів
б) робота на практичному занятті	до 5 балів
усна відповідь	до 5 балів
запитання	до 1 бала
рецензування відповіді	до 2 балів
доповнення на практичному занятті	до 5 балів
в) самостійна робота	до 55 балів
складання бібліографії	до 20 балів
написання реферату	до 35 балів

Відповідь на практиччному занятті оцінюється за наступними критеріями:

5 балів – студент у повному обсязі опрацював програмовий матеріал (основну і додаткову літературу, джерела), має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, виявляє розуміння історичних процесів, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконливо їх аргументувати, може аналізувати історичну інформацію, здатний презентувати власне розуміння, оцінку історичних явищ, має досить міцні навички роботи з історичною картою.

4 бали – студент вільно володіє навчальним матеріалом (опрацював основну і деяку частину додаткової літератури і джерел), узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, обґрунтовує свої висновки конкретними фактами, взятими з підручників, посібників історичних документів; може дати порівняльну характеристику історичних явищ, визначення понять, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв’язки; узагальнювати та застосовувати набуті знання.

3 бали – студент загалом самостійно відтворює програмовий матеріал (на рівні підручника), може дати стислу характеристику питання, загалом правильно розуміє історичні терміни, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, виклад не самостійний (переказ підручника), є певні неточності як у матеріалі, так і у висновках, аргументація слабка.

2 бали – студент за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неповна, в ній налічується багато неточностей, головний зміст матеріалу не розкрито.

1 бал – студент має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті, може сказати два-три речення по суті питання, назвати деякі дати, головний зміст матеріалу не розкрито.

Самостійна робота передбачає опрацювання проблем, винесених на самостійне опрацювання і виконується у формі складання бібліографії до обраної теми та написання реферату. В залежності від якості виконання та рівня знання опрацьованого матеріалу перша оцінюється від 0 до 25 балів, другий – від 0 до 30 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Програма та структура навчальної дисципліни

Програма

Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності. Академічна доброчесність.

Тема 1. Вступ до педагогіки.

Професія вчителя в історії педагогічної думки.

Професійна майстерність учителя в історії педагогічної думки. Зародження педагогічної думки в державах Стародавнього Світу. Розвиток ідеї учительства в Європі середньовічної доби та епохи Ренесансу. Підготовка вчителів у Російській імперії. Розвиток педагогічних ідей в закладах освіти України та за кордоном..

Навчальні дисципліни психолого-педагогічного циклу та їх роль у системі підготовки сучасного вчителя.

Учитель у житті дитини. Функції учителя в суспільстві. Поняття педагогічної діяльності, її структура. Специфіка професійної діяльності вчителя. Педагогічна діяльність як мета-діяльність. Ідеал учителя на сучасному етапі розвитку освіти. Професійне самовиховання вчителя. Роль самовиховання у професійному становленні особистості вчителя.

Навчальні дисципліни психолого-педагогічного циклу: зміст, структура та основні завдання. Види педагогічних практик. Підготовка кваліфікаційної роботи з педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін.

Тема 2. Вступ до історії.

Що таке історія, що таке історична наука?

Поняття історії. Історичні знання. Огляд розвитку історичних знань. Історична наука. Предмет історичної науки. Принципи розподілу історичної науки. Метод історії.Що таке історичне пізнання? Місце історії та історичного пізнання у розбудові Української держави. Роль вченого, викладача, вчителя у поширенні історичних знань. Завдання й значення історичної науки. Професія історика.

Історичні джерела та їх науковий аналіз.

Поняття історичного джерела. Типи історичних джерел. Письмові джерела, речові джерела, етнографічні джерела, пам'ятки усної народної творчості, лінгвістичні джерела, кінофотодокументи, фонодокументи. Види історичних джерел. Виявлення історичних джерел. Науковий аналіз історичного джерела. Зовнішня й внутрішня критика історичних джерел. Методика роботи з історичними джерелами. Використання історичних джерел.

Тема 3. Академічна доброчесність.

Поняття про академічну доброчесність. Академічний плагіат. Самоплагіат. Фабрикація. Фальсифікація. Списування. Хабарництво. Законодавство України про академічну доброчесність.

Політика доброчесності у ЗВО. Положення про академічну доброчесність в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. Дотримання академічної доброчесності.

Академічна доброчесність і результати навчання. Академічна доброчесність і якість оцінювання. Академічна доброчесність і якість освіти.

Змістовий модуль 2. Методика самостійної роботи

Тема 4. Організація навчального процесу у закладі вищої освіти.

Методика самостійної роботи – наукова педагогічна дисципліна, яка визначає методи, прийоми та засоби самостійного навчання студентів. Предмет, завдання, зміст та структура курсу «Методика самостійної роботи». Огляд фахової літератури. Місце методики самостійної роботи в системі педагогічних наук. Зв'язок методики з історією та спеціальними науками.

Заклад вищої освіти, його підрозділи, їх функції. Поняття та структура навчального процесу. Документи, які регламентують навчальний процес у вищій школі: а) навчальний план спеціальності; б) графік навчального процесу; в) розклад занять; г) інформаційний пакет матеріалів дисципліни. Особливості організації навчання у вищій школі в кредитно-модульній системі організації навчального процесу. Основні види навчальних занять: навчальна лекція, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, колоквіум, консультація. Місце і значення самостійної роботи студентів у навчальному процесі. Необхідність самостійної роботи студентів у бібліотеках та архівах. Поточний та підсумковий контроль. Шкала оцінювання якості знань студентів.

Тема 5. Організація роботи студента на аудиторних заняттях. Історія походження лекційної форми навчання. Мета і завдання лекції. Основні критерії ефективності лекції (методичні вимоги до її змісту). Взаємозв'язок лекцій із самостійною роботою студентів. Навчально-методичні переваги лекції над книгою (мобільність та актуальність інформації). Техніка слухання та конспектування лекції. Семінари та практичні заняття як форми реалізації самостійної роботи студентів. Методика підготовки до семінарських та практичних занять, питань, що винесені на самостійне опрацювання.

Тема 6. Організація самостійної роботи студента. Основні джерела інформації. Пошук матеріалів для підготовки до занять. Бібліотека, її відділи, каталоги: алфавітний, систематичний; картотеки журнальних і газетних статей, краєзнавчих матеріалів. Бібліографічні щорічники, бюлетені. Принципи

формування особистої бібліотеки. Бібліографічні основи роботи з літературою. Техніка пошуку необхідної літератури.

Робота з підручником та науковою літературою. Культура читання наукової літератури. Ознайомлення з книгою, структурні одиниці книги. Апарат книги: анотація, передмова, вступна стаття, примітки й коментарі, словник важкозрозумілих слів, післямова, біографічна довідка про автора, покажчики, список літератури, резюме, зміст. Основні правила читання. Форми запису інформації: складання плану, виписки та цитування, складання таблиці, плану, тез, написання конспекту.

Тема 7. Основні форми дослідницької діяльності студентів (реферати, курсові, бакалаврські, дипломні та магістерські роботи. Принципи відбору теми дослідження, формулювання його теми і завдань. Правила підготовки доповіді та реферату. Структурні елементи реферату. Курсова робота як початкова форма дослідницької творчої роботи студента. Принципи підготовки курсової роботи. Структурні елементи курсової роботи. Методика підготовка курсової роботи з історії. Вибір теми. Складання бібліографії та визначення плану. Оформлення списку опрацьованих джерел та літератури. Робота над текстом курсової роботи. Підготовка до захисту та захист курсової роботи.

Загальні відомості про кваліфікаційні роботи у закладах вищої освіти як вищу форму наукової роботи студентів. Методичні вимоги до написання кваліфікаційних робіт. Принципи відбору джерел та наукової літератури при написанні роботи. Правила оформлення тексту кваліфікаційної роботи і вимоги до її захисту.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності. Академічна доброчесність.												
Тема 1. Вступ до педагогіки.	12	4				8	12	1				11
Тема 2. Вступ до історії.	12	4				8	12	1				11
Тема 3. Академічна доброчесність	12	4				8	13	1				12
Разом за ЗМ 1	36	**12**				**24**	37	3				34
Змістовий модуль 2. Методика самостійної роботи												
Тема 4. Організація навчального процесу у закладі вищої освіти.	13	2	2			9	13	1				12
Тема 5. Організація роботи студента на аудиторних заняттях.	13	2	2			9	13	1				12
Тема 6. Організація	15	2	2			9	13	1				12

самостійної роботи студента.												
Тема 7. Основні форми дослідницької діяльності студентів	13	2	4			9	14	2				12
Разом за ЗМ 2	**54**	**8**	**10**			**36**	**53**	**5**				48
Усього годин	**90**	**20**	**10**			**60**	**90**	**8**				**82**

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практична робота у бібліографічному відділі Чернігівської ОУНБ ім.. В.Г.Короленка	2
2	Практична робота у бібліотеці НУЧК імені Т.Г.Шевченка з бібліотечно-інформаційною комп'ютерною програмою «Бібліотека»	2
3	Методика підготовки до семінарських (практичних занять у закладі вищої освіти	2
4	Форми запису інформації: складання плану, виписки та цитування, складання таблиці, плану, тез, написання конспекту.	2
5	Написання реферату, курсової (кваліфікаційної) роботи.	2

Теми для самостійної роботи
(складання бібліографії, написання рефератів)

1. Соціально-економічний розвиток України у складі Російської імперії (поч. ХХ ст.).
2. Розвиток капіталізму в сільському господарстві. Столипінська аграрна реформа в Україні.
3. Особливості соціальної структури населення України на початку ХХ ст.
4. Роль і місце національного питання у розгортанні політичної боротьби на Україні на поч. ХХ ст.
5. Утворення політичних партій в Україні на початку ХХ ст.
6. Робітничий та селянський рух в Україні у період Першої російської революції.
7. Український національно-визвольний рух у 1905-1907 рр.
8. Просвіти" в роки Першої російської революції.
9. Українські думські громади у І та ІІ Державних думах Росії.
10. Промислове піднесення 1910-1914 рр. в Україні.
11. Український національний рух у 1907-1914 рр.
12. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель на початку ХХ ст.
13. Еміграція західноукраїнських трудящих у кінці ХІХ – на початку ХХ ст.
14. Політичний та національно-визвольний рух в Західній Україні на початку ХХ ст.

15. Освіта на Україні на початку ХХ ст.
16. Розвиток науки. Діяльність наукового товариства ім. Т.Г.Шевченка у Львові і Українського наукового товариства у Києві.
17. Українська література на початку ХХ ст.
18. Театральне мистецтво України на початку ХХ ст.
19. Музична культура України на початку ХХ ст.
20. Українське образотворче мистецтво: живопис, графіка, скульптура на поч. ХХ ст.
21. Україна у планах воюючих держав у І світовій війні.
22. Головні воєнні дії на території України в період І світової війни.
23. Політичні течії і партії в умовах І світової війни.
24. Українські січові стрільці.
25. Лютнева революція в Україні. Реорганізація системи управління а Україні.
26. Обставини утворення та характер діяльності Центральної Ради навесні 1917 р.
27. І Універсал Центральної Ради. Утворення Генерального Секретаріату.
28. Розвиток відносин Центральної Ради з Тимчасовим урядом Росії. ІІ Універсал.
29. Діяльність Центральної Ради та Генерального Секретаріату влітку-восени 1917 р.
30. Центральна Рада і військове питання. Військові з'їзди, рух вільного українського козацтва.
31. Заходи Центральної Ради в галузі освіти і культури.
32. Боротьба за владу в Україні між Центральною Радою і більшовиками (жовтень-листопад 1917 р.).
33. ІІІ Універсал Центральної Ради. Проголошення УНР.
34. Всеукраїнські з'їзди Рад у Києві та Харкові. Утворення радянської УНР.
35. Війна Радянської Росії проти УНР. Крути. Захоплення більшовиками Києва.
36. Зовнішньополітичні плани Центральної Ради та їхня реалізація. Переговори в Бресті і укладення мирного договору з країнами Четверного блоку.
37. IV Універсал і його історичне значення.
38. Останній період існування Центральної Ради (березень-квітень 1918 р.). Причини загибелі та історичне значення Центральної Ради.
39. М.Грушевський на чолі Центральної Ради.
40. В.Винниченко на чолі Генерального Секретаріату.
41. Німецько-австрійська окупація України. Причини встановлення гетьманської форми правління та її суть.
42. Внутрішня політика гетьманату.
43. Зовнішня політика уряду Української гетьманської держави.
44. Причини розгортання та характер дій масових селянських виступів у 1918 р.
45. Політика гетьманського уряду в галузі освіти та культури.
46. Піднесення повстанського руху в Україні і падіння гетьманату.
47. Утворення Української Академії наук та її діяльність у 1918-1920 рр.
48. Причини загибелі та історичне значення гетьманату.
49. Утворення ЗУНР та діяльність її керівництва по розбудові держави.

50. Акт Злуки січня 1919 р. та його історичне значення.

Питання до підсумкового контролю знань (залік)

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Предмет, завдання, зміст та структура курсу „Методика самостійної роботи”.
2. Місце методики самостійної роботи в системі педагогічних наук. Зв’язок методики з історією та спеціальними науками.
3. Університет, його структура, функціонування.
4. Організація навчального процесу в університеті.
3. Навчальний план.
4. Графік навчального процесу.
5. Організація навчання за кредитно-модульною системою організації навчального процесу.
6. Інформаційний пакет матеріалів дисципліни.
7. Основні види навчальних занять у вищій школі.
8. Основні види контролю знань.
9. Шкала оцінювання якості знань студентів.
10. Місце і значення самостійної роботи студентів у навчальному процесі.
11. Навчальна лекція. Підготовка та робота на лекційних заняттях.
12. Методика підготовки та роботи на семінарських (практичних) заняттях.
13. Методика підготовки тем, що виносяться на самостійне опрацювання.
14. Основні джерела інформації.
15. Бібліотечні каталоги та картотеки. Бібліографічні щорічники, бюлетені.
16. Бібліографічні основи роботи з літературою. Техніка пошуку необхідної літератури.
17. Апарат книги.
18. Основні правила читання книги.
19. Форми запису інформації: складання плану, виписки, цитування, складання плану, тез, написання конспекту.
20. Принципи відбору теми дослідження, формулювання його теми і завдань.
21. Методика підготовки доповіді та реферату. Структурні елементи реферату.
22. Основні вимоги до підготовки реферату.
23. Курсова робота як початкова форма дослідницької роботи студента.
24. Структурні елементи курсової роботи
25. Основні етапи підготовки курсової роботи.
26. Вимоги до оформлення списку опрацьованих джерел та літератури.
27. Правила оформлення курсової роботи, підготовка її до захисту та захист курсової роботи.
28. Дипломна робота як вища форма наукової роботи студентів.
29. Методичні вимоги до написання кваліфікаційних робіт.
30. Правила оформлення тексту кваліфікаційної роботи і вимоги до її захисту.

Форми та методи навчання

При проведенні навчальних занять (лекційних і практичних) застосовуються наступні методи: лекція, бесіда, пояснення, ілюстрування, проблемний виклад матеріалу, підготовка доповідей, рефератів, інтерактивні методи навчання.

Засоби діагностики результатів навчання:

виступи на практичних заняттях,
підготовка та захист рефератів,
контрольна робота,
залік.

Форми контролю навчальних досягнень:

усне опитування,
творчі роботи,
консультування,
залік.

Розподіл балів за темами

	Поточне тестування та самостійна робота									Сума
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
Тема	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7			100
Бали	10	10	10	10	20	20	20			100

Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни.
2. Робоча навчальна програма дисципліни.
3. Матеріали до лекційних занять.
4. Теми і завдання для самостійного опрацювання.
5. Питання до заліку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

Закон України про вищу освіту від 01.07 2014 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 37-38, ст.2004

Болюбаш Я.Я. Організація навчального процессу у вищих закладах освіти. – К., 1997.

Болюбаш Я.Я. Тимчасове положення про організацію навчального процессу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців // Освіта. – 2004. – №8.

Вища освіта і Болонський процесс: Навчальний посібник */ За ред. В.Г.Кременя.* – К.: Освіта, 2004.

Гарунов М.Г., Пидкасистый П.И. Самостоятельная работа студентов. – М.: Знание, 1978.

Козаков В.А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение. – К., 1990.
Мороз О.Г. Навчальний процес у вищій школі. К., 2001.
Яковенко Н.М. Вступ до історії. К.: «Критика», 2007.

Допоміжна література:

Белявский М.Т., Орлов А.С. Методика работы в музее. – М., 1968.
Белякин Д.О. О работе с книгой. – М., 1956.
Блок М. Апология истории или ремесло историка. – М., 1982.
Богдашина О.М. Джерелознавство історії України: теорія, методика, історія: Навч.-метод. посіб. – Х., ТарбутЛаам, 2005. – 192 с.
Введенский А.О., Мельник Л.Г. Предмет, метод і завдання історичної науки. – К., 1962.
Використання каталогів і бібліографії картотек при підготовці студентами курсової та дипломної роботи. – К., 1992.
Вен П. Как пишут историю. – М., 2003.
Воронкина Е.А. Использование контурных карт для организации контроля знаний // Преподавание истории в школе. – 2004. – № 8. – С. 46 – 48.
Вяземский Е.Е., Стрелова О.Ю. Методические рекомендации учителю истории: Основы профессионального мастерства: Практическое пособие. – М., 2001. – 160 с.
Гецов Г.Г. Как читать книги, журналы, газеты. – М., 1989.
Гецов Г.Г. Работа с книгой: рациональные приемы. – Минск, 1989.
Головко Л.Л. Активізація самостійної роботи студентів під час лекційних занять // Освіта і управління. – 2002. – №1.
Гринь О.В., Рахно О.Я. Як вчити історію з розумінням і задоволенням?: Навчально-методичний посібник для учнів історичного профілю гуманітарних ліцеїв. – Чернігів, 2006.
Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К., 1997. – 374 с.
Для глубокого изучения первоисточников // Вестник высшей школы. – 1985. - №12.
Гриханов Ю.А. Что нужно знать каждому о библиотеке. – М., 1972.
Дербов Л.А. Введение в изучение истории. – М., 1981.
Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. – К., 1986.
Драхлер А.Б. Зачем учителю истории Интернет // Преподавание истории в школе. – 2004. – № 6. – С. 63 – 67.
Дремова И.Н. Пакет правил и рекомендаций „Учимся учиться” для кабинета истории // Преподавание истории в школе. – 2002. – № 7. – С. 40 – 44.
Дятлов В.О., Коваленко М.О., Тандура В.М. Курсова робота з історії: методичні рекомендації. – Чернігів, 1999. – 20 с.
Желіба О. Використання таблиць на уроках історії в 10 – 11 класах // Історія в школах України. – 2001. – № 4 – 5.
Задорожна Л. Навчити працювати самостійно (інтеграційний метод роботи з історичними документами) // Історія в школах України. – 2004. – № 5. – С. 7 – 10.

Задорожна Л. Почути живу історію (форми і методи розвитку дослідницьких навичок у старшокласників під час опанування історичних джерел) // Історія в школах України. – 2005. – № 10. – С. 20 – 23.
Задорожна Л. Термін „історичний документ” як дослідницька проблема // Рідна школа. – 2003. – № 7. – С. 25 – 26.
Захарова Е.Н. Методические рекомендации к изучению истории в 11 классе. Россия в XIX – XX вв.: Практическое пособие для учителей. – М., 2002. – 240 с.
Історичне джерелознавство: Підручник / Я.С. Калакура, І.Н. Войцехівська, С.Ф. Павленко та ін. – К., 2002. – 488 с.
Ильин В.В. Лекция в высшей школе / Лекция по общественным наукам – важнейшая форма обучения и воспитания студентов. – Л., 1979.
Кузнецов О.А., Хромов Л.Н. Быстрое чтение. – М., 1976. – 48 с.
Копосов Н.Е. Как думают историки. – Спб., 2001.
Курсова робота з історії: Методичні рекомендації для студентів Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М.Лазаревського Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка / О.В.Гринь, І.Є.Петреченко, Л.М.Шара. Чернігів, 2020. 36 с.
Лесін В.М. Як працювати з книгою. – К., 1989.
Мітюров Б.Н. Умій учитись. – К., 1978.
Нейман Р.Э. Роль лекции в высшем образовании // Педагогика высшей школы. – Воронеж, 1969.
Николаева Л.А. Учись быть читателем. – М., 1982.
Острянко А.М., Рахно О.Я. Бакалаврська робота з історії: навч.-метод. посіб. Чернігів: ЧДПУ, 2009. 43 с.
Сорокин Н.А. Дипломные работы в педагогических вузах. – М., 1986.
Степанищев А.Т. Методический справочник учителя истории. – М., 2000. – 320 с.
Стражев А.И. Методы работы с исторической картой // Преподавание истории в школе. – 2002. – № 10. – С. 59 – 63.
Терно С. Формування методологічної культури учнів у процесі навчання історії // Історія в школі. – 2000. – № 5. – С. 33 – 37.
Урбанський Р.О. Підсилення організаційної функції лекції в навчальному процесі // Проблеми вищої школи. – К., 1993. – Вип.78.
Фатке В. Работа с картой // Преподавание истории в школе. – 1992. – № 3-4. – С. 48 – 54.
Февр Л. Бои за историю. – М., 1991.
Шейко В.М., Кушніренко Н.М. Організація та методика науково-дослідної роботи. – Харків, 1998.
Шліхта Н, Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та программа курсу. К., 2016. 61 с.
*Черваков Н.*Н. Организация работы с документами на уроке // Преподавание истории в школе. – 1999. – № 8. – С. 47 – 50.
Prost A. Douze lecons sur L’histoire. Paris, 1996.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

https://saiup.org.ua/ Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні

https://cutt.ly/8gzcmx1 Національне агентство із забезпечення якості освіти
https://ru.osvita.ua/vnz/akadem-dobrochesnist/ Ресурс Освіта.ua
https://cutt.ly/ogzcDiq Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти НУЧК